Stichting Special Heroes Nederland

JAARVERSLAG 2017

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag van Stichting Special Heroes Nederland over het jaar 2017.

Een jaar waarin we als implementatie organisatie onverminderd voort zijn gegaan om passende stimuleringsprogramma's voor mensen met een beperking te ontwikkelen, toetsen, delen en te implementeren. En waarin we ook een verdere concretisering van het in 2016 ontwikkelde strategisch plan hebben uitgewerkt in een helder en overzichtelijk informatieboekje in een aangescherpte huisstijl.
Special Heroes Nederland is samen met haar partners actief met een mix aan programma's zodat meer mensen met een beperking een actieve leefstijl ontwikkelen en behouden. Vanuit monitoring en onderzoek (Revalidatie, Sport en Bewegen) is in 2017 gerapporteerd dat de programma's een goede basis bieden voor stijging van de sport- en beweegparticipatie, de doelgroep zeer divers is en steeds meer maatwerk vraagt. Pilots laten zien dat Special Heroes Nederland steeds beter in staat is dit maatwerk te bieden en verdere participatie te realiseren.

Daarnaast kwam uit het genoemde onderzoek de aanbeveling naar voren om met de programma's breder te focussen op leefstijl (meer bewegen en gezonder eten) dan alleen op bewegen, om verdere efficiency en effectiviteit te realiseren. In de tweede helft van 2017 zijn we gestart met een verkenning naar gecombineerde leefstijlinterventies en hebben het mede eigenaarschap van de BeweegKuur op ons genomen. Dit biedt ons veel mogelijkheden om gedegen programma's op het gebied van gezonde en actieve leefstijl te ontwikkelen en te implementeren. Uiteraard vindt deze doorontwikkeling plaats in de drie sectoren Onderwijs, Revalidatie en Zorg, waarbinnen Special Heroes Nederland ook het afgelopen jaar met veel enthousiasme weer een diversiteit aan activiteiten heeft geïmplementeerd.
Gecombineerde leefstijlinterventies leveren een belangrijke bijdrage aan het stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl van mensen met een beperking, het doel van onze stichting.

Alle medewerkers van Special Heroes Nederland hebben zich enorm ingezet om enerzijds de doelstellingen in het werkveld te realiseren, maar daarnaast intern ook mee te denken en werken aan het vormgeven van de backoffice zoals bij het inrichten van het CRM systeem, de voorbereiding op de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), het concretiseren van een nieuwe positionering en het toewerken naar een nieuwe website.

In 2018 geven we een vervolg aan deze concretisering, zodat we in de toekomst met gecombineerde leefstijlprogramma's nog meer verschil kunnen maken en mensen met een beperking actief participeren binnen sport en/of cultuur.
We weten dat iedereen zichzelf fysiek, mentaal en sociaal beter ontwikkelt door een actieve leefstijl. Steeds meer partijen worden enthousiast, dat zien we in het bijzonder ook terug bij de mensen voor wie we het doen en in de toename van het aantal samenwerkingspartners. Met speciale aandacht maken we meedoen vanzelfsprekend!

Erna Mannen, directeur-bestuurder

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord 2

1. Inleiding

2. Activiteiten in de sectoren in 2017 5

2.1 Onderwijs 8

2.2 Zorg 9

2.3 Revalidatie 9

2.4 Sport 11

2.5 Overheid 11

3. Landelijke samenwerkingen 12

4. Personeel en organisatie 12

5. Financiën 14

1. INLEIDING

In de afgelopen jaren is gebleken dat juist een programmatische aanpak succesvol is om de doelen van onze stichting te realiseren en te verankeren. Daardoor ontstaat op lokaal en regionaal niveau een ketenaanpak voor de differentiatie aan doelgroepen waar Special Heroes Nederland voor werkt. De differentiatie wordt enerzijds bepaald door het type en de mate van beperking (visueel, auditief, motorisch, verstandelijk, psychisch) en daarnaast door de mate van actief zijn en motivatie van de doelgroep.

Special Heroes Nederland krijgt steeds meer zicht op deze differentiatie en ook welk maatwerk in de aanpak gevraagd wordt. In de verschillende sectoren Onderwijs, Revalidatie en Zorg wordt dit maatwerk lokaal afgestemd, samen met gemeenten en lokale sport- en cultuuraanbieders.

Belangrijke activiteiten binnen deze programmatische aanpak zijn:

- Inzicht krijgen en hebben in de vraag van de doelgroep en intermediairen door jaarlijkse monitoring/evaluatie en daartoe (digitale) tools beschikbaar stellen;
- Passende en aantrekkelijke methodieken op de domeinen sport en cultuur (door)ontwikkelen, inzetten en uitvoeren om de zeer gedifferentieerde doelgroep op maat te kunnen (blijven) bedienen;
- Overdracht van kennis en vaardigheden over met name: omgaan met de doelgroep, passend aanbod verzorgen, het implementeren en verankeren van programma's in de (lokale) samenwerkingssituatie. Deze kennisoverdracht en –deling mogelijk maken in verschillende vormen: digitaal, door bijeenkomsten en on the job, voor trainers en docenten van sport- en cultuuraanbieders en voor docenten en agogen van scholen, revalidatie- en zorginstellingen;
- Lokale samenwerking initiëren, versterken en verduurzamen. De toeleiding vanuit de sectoren naar sport en cultuur vraagt een nauwe samenwerking tussen school/instelling-aanbieders-gemeente en MBO-HBO onderwijs waarbij (vak)leerkrachten, trainers/docenten, CF/Buurtsportcoaches, studenten en de projectleider van Special Heroes Nederland in sport en cultuurteams de programma's implementeren.

2. ACTIVITEITEN IN DE SECTOREN IN 2017

2.1 Onderwijs

Het programma Special Heroes is in 2006 gestart op cluster 3 scholen in Gelderland, en is vanaf 2009 landelijk uitgerold. Vanaf 2012 geeft de doelgroep zelf aan dat ze het (toenmalige) logo niet passend vinden en dat geldt ook voor de naam. Met de komst van Art heeft Special Heroes Nederland de keuze gemaakt om de programma naam voor de kinderen en jongeren in het onderwijs te wijzigen. Dat wordt Sport Heroes en Art Heroes, en wordt gefaseerd ook in de communicatie uitingen aangepast.

Steeds meer scholen zijn naast Sport Heroes ook met Art Heroes actief, en Sport Heroes is ook op SBO scholen en Praktijkonderwijs gestart. In 2017 waren actief:

Projectfase (van 2 schooljaren)		
Sport Heroes	Art Heroes	Ik ben P.A.
Gepland: 70 scholen, waarvan 20 SBO	Gepland: 25 scholen	Gepland: 25 scholen starten in schooljaar 2017-2018
Gerealiseerd: 73 scholen, waarvan 3 cluster 2 14 cluster 3 17 cluster 4 30 SBO 9 Praktijkonderwijs	28 scholen, waarvan 1 cluster 2 13 cluster 3 13 cluster 4 1 SBO	13 scholen in 2017 waarvan, 5 cluster 3 8 cluster 4 12 scholen in 2018

Na een projectfase van twee schooljaren neemt de school het programma op in haar beleid, en maakt dan de keuze of zij dat selfsupporting doen of met ondersteuning van Special Heroes Nederland.

In 2017 ziet het overzicht met geborgde scholen er als volgt uit:

Borgingsfase
Sport Heroes
Gepland: 100 scholen
Gerealiseerd aantal scholen met ondersteuning: 108 scholen 2 cluster 1 9 cluster 2 39 cluster 3 46 cluster 4 8 SBO 4 Praktijkonderwijs

Monitoren

In 2016 is de monitoringstool, naast sport, gebruiksklaar gemaakt voor art.
Steeds meer scholen zien de meerwaarde en vullen de tool, zo mogelijk samen met buurtsportcoaches en studenten in. In 2017 is de tool beoordeeld op het werken conform wet- en regelgeving (wet op de privacy) en is de start gemaakt met aanpassingen om landelijke overzichten te kunnen blijven genereren. Dit wordt voorjaar 2018 afgerond.

Ontwikkelen methodieken en lessenreeksen

Sport

Tijdens een congres begin 2017 is een nieuwe versie van ClubExtra/SportMix gepresenteerd en getoetst. Met de input vanuit het congres vindt een aanscherping plaats en is een aantal pilots voorbereid die voorjaar 2018 van start gaan.
In 2017 is Special Heroes Nederland samen met NOC*NSF, de sportbonden, scholen voor speciaal onderwijs, en het HBO onderwijs gestart met het ontwikkelen van een digitale omgeving waar alle lessenreeksen (doelgroep- en sportspecifiek) ten behoeve van het speciaal onderwijs komen te staan. De eerste zes sportbonden ontwikkelen hun leskaarten in schooljaar 2017-2018.

Art

In 2017 zijn de eerste workshops voor docenten van cultuurinstellingen onder grote belangstelling georganiseerd in Zwolle en Almelo. In samenwerking met LKCA en Tamino zijn deze workshops ontwikkeld en uitgevoerd. De inhoud van de workshops betreft een introductie op het speciaal onderwijs. In 2018 volgt een tweede serie workshops.

Ik ben P.A.

Het 'Ik ben P.A.-programma' draait op steeds meer scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. De module Sport P.A. is geïmplementeerd en scholen hebben aangegeven graag meerdere modules in te zetten. In het volgende filmpje wordt uitgelegd wat het programma inhoudt en doet met de doelgroep: https://youtu.be/zLor7FzSvxE
In 2017 is gestart met een verkenning naar de ontwikkeling van P.A-modules naast de module Sport P.A. De eerste voorkeur vanuit het onderwijs ligt bij het ontwikkelen van een horeca en media module. Deze modules worden in 2018 als eerste ontwikkeld en vervolgens in pilots getoetst. Daarna wordt gezamenlijk besloten welke thema's in 2018 aanvullend uitgewerkt gaan worden.

Gezondheid

In 2017 heeft Special Heroes Nederland een onderzoek uitgezet op een aantal speciaal onderwijs scholen om in kaart te brengen welke (bestaande) interventies op het gebied van gezonde en actieve leefstijl (voeding en bewegen) goed passen en welke aanpassingen en aanvullingen daarbij gewenst zijn. Dit wordt voorjaar 2018 afgerond en ontwikkeld, zodat in schooljaar 2018-2019 pilots georganiseerd kunnen worden.

Deskundigheidsbevordering

Voor 2017 waren 24 themabijeenkomsten gepland. In totaal zijn er 15 bijeenkomsten georganiseerd, de meesten met het thema Gedrag (g)een probleem.
Daarnaast is Special Heroes Nederland samen met Windesheim, Hanzehogeschool en NOC*NSF-sportbonden gestart met het ontwikkelen van een digitaal platform voor sportspecifieke en doelgroepspecifieke leskaarten.

Evenementen

Special Heroes Nederland kent een evenementenstructuur met:

- Experiences (kick-off van kennismakingslessen op de school)
- Challenges (sportdagen met meerdere scholen in een regio, het samen sporten en bewegen staat voorop)
- Battles (sportdagen met meerdere scholen in een regio, waar scholen in wedstrijdvormen het tegen elkaar opnemen)

Deze evenementen zijn onder scholen zeer geliefd en worden gezien als een eerste moment waarbij leerlingen buiten hun school sporten en bewegen, en dus uit de comfortzone van hun school komen.
Voor 2017 waren 24 events gepland. In 2017 zijn er in totaal 30 events georganiseerd:

- 7 Experiences
- 15 Challenges
- 8 Battles

2.2 Zorg

In 2017 zijn drie Zo Kan Het Ook! trajecten (sportimpuls) succesvol afgerond, die Special Heroes Nederland heeft ondersteund op het gebied van:

- Opname van sport in het beleidsplan;
- Opname in het zorgplan;
- Hernieuwde rol bewegingsagogen (coachen van begeleiders)
- Geschoolde begeleiders;
- Organisatie brede aandacht voor bewegen.

Daarnaast is Special Heroes Nederland actief om binnen scholen voor speciaal onderwijs en orthopedagogische behandelcentra een doorlopende lijn sport en cultuur te organiseren. Dit is in 2017 in twee jeugdzorginstellingen als pilot uitgevoerd in een 48 weken programma. Deze instellingen zijn verplicht om 48 weken in een jaar open te zijn en een programma aan te bieden. In vakantieweken bieden zij een sport en cultuurprogramma aan samen met Special Heroes Nederland. In Nijmegen is het eerste succesvolle project georganiseerd met 250 jongeren. Dit wordt in 2018 verder uitgebreid.

2.3 Revalidatie

Monitoring en onderzoek

In 2014-2015 is een monitoringstool ontwikkeld, die door alle deelnemende instellingen wordt bijgehouden. Zo worden data verzameld over: aantal instellingen, aantal patiënten, participatie sportloket, doorstroom naar sport. In 2017 is de tool beoordeeld en gereed gemaakt om te functioneren conform wet- en regelgeving (wet op de privacy).
Het programma Revalidatie, Sport en Bewegen (RSB) 2011-2015 is in 2015 afgerond, de evaluatie daarvan is in maart 2016 beschikbaar gekomen. Het wetenschappelijk onderzoek liep door tot juli 2017. Uitkomsten van dit wetenschappelijk onderzoek zijn in oktober 2017 tijdens een congres gepresenteerd.

Conclusies van het wetenschappelijk onderzoek

Het onderzoek heeft aangetoond dat de meerderheid van de patiënten een relatief stabiel beweeggedrag heeft in de periode na revalidatie. Het onderzoek biedt eerste, waardevolle aanknopingspunten voor het leveren van zorg op maat en voor verdere optimalisatie van het programma Revalidatie, Sport en Bewegen.
Daarnaast laat het onderzoek een samenhang zien tussen het beweeggedrag, gezondheidsbeleving en zorgkosten, waarbij patiënten die meer bewegen over het algemeen ook een hogere gezondheidsbeleving ervaren en lagere zorgkosten hebben dan patiënten die minder bewegen. De bevindingen van deze rapportage geven daarmee aan dat het stimuleren van bewegen en sport tijdens, maar vooral ook na revalidatie, veelbelovende resultaten op de korte- en lange termijn zou kunnen opleveren, zowel voor de patiënt (verbetering van gezondheidsbeleving) als voor de maatschappij (lagere zorgkosten).
De landelijke implementatie van het programma Revalidatie, Sport en Bewegen heeft bijgedragen aan een meer gestructureerde plaats van sport en bewegen binnen de Nederlandse revalidatiezorg. Wel laat een aantal aspecten omtrent de implementatie van het programma Revalidatie, Sport en Bewegen een piek zien bij de tussenmeting. Dit benadrukt het belang om continu aandacht te blijven houden voor activiteiten die zich richten op het stimuleren van sport en bewegen tijdens en na de revalidatie.
Aan het einde van de programmaperiode zijn in totaal op 26 locaties Beweeg- en Sportloketten opgezet vanuit waar patiënten begeleid en gestimuleerd worden om een actieve leefstijl te ontwikkelen en te behouden.
Daarnaast heeft de implementatie van het programma volgens een ruime meerderheid van de professionals geleid tot een uitbreiding van het sport- en beweegnetwerk van de organisatie. Tot slot heeft het programma Revalidatie, Sport en Bewegen model gestaan voor de ontwikkeling van de behandelmodule 'Inactieve leefstijl' binnen de nieuwe financieringssystematiek van de revalidatiezorg. Met de ontwikkeling van deze generieke module heeft het programma Revalidatie, Sport en Bewegen kans om volledig gefinancierd te worden vanuit de revalidatiezorg.

Aanbevelingen vanuit het wetenschappelijk onderzoek:

- Meer counseling op maat
  Consulenten zouden tijdens het adviesgesprek kunnen bepalen in welk profiel hun patiënt mogelijk behoort. Op deze manier kan bij het bevorderen van een actieve leefstijl concreet invulling gegeven worden aan het leveren van 'zorg op maat'.
- Aandacht voor pacing en vermoeidheidsklachten (pacing gedrag is de mate waarin en de manier waarop patiënten hun energie en dagelijkse activiteiten verdelen over de dag).
- Van Beweeg- en Sportloket naar Leefstijlloket
  De resultaten van het onderzoek hebben het belang laten zien om patiënten tijdens en na revalidatie te begeleiden in het ontwikkelen en behouden van een actieve leefstijl. Een gezonde leefstijl is echter niet alleen afhankelijk van het beweeggedrag. Ook het voedingspatroon, rookgedrag en alcoholgebruik zijn belangrijke gezondheidsfactoren. In de toekomst zouden de mogelijkheden geïnventariseerd kunnen worden voor het opzetten van een 'Leefstijlloket', waarbij patiënten begeleid worden in het ontwikkelen van een gezonde leefstijl. Binnen dit 'Leefstijlloket' zou aandacht moeten zijn voor onder andere het beweeggedrag, voedingspatroon, rookgedrag en alcoholgebruik van patiënten. Het gebruik van Motivational Interviewing wordt hierbij sterk aangeraden. Daarbij is een samenwerking met diëtisten, voedingsdeskundigen en algemene leefstijlcoaches cruciaal. Een dergelijke brede aanpak heeft de potentie om nog effectiever te zijn.
  Met het mede-eigenaarschap van de BeweegKuur liggen hier veel kansen om in 2018 toe te werken naar een gecombineerde leefstijlinterventie.

Ontwikkelen

In 2016 is gestart met het doorontwikkelen van de methodiek van Revalidatie, Sport en Bewegen voor ouderen in combinatie met de interventie Elke stap telt, op vijf locaties verspreid over Nederland. Binnen dit project zijn in 2017 in totaal 210 oudere deelnemers bereikt. Dit project loopt tot 30 november 2018.

Stimuleren
Het programma is inmiddels op 39 locaties verankerd. In 2017 is het programma geïmplementeerd binnen 2 nieuwe instellingen.
Samen met de werkgroep Bewegen en Sport van de Vereniging van Revalidatieartsen (WVBS) wordt gewerkt aan het stimuleren en onder de aandacht brengen en houden van zowel het registreren van de medisch specialistische revalidatiemodule gedragsverandering inactieve leefstijl als het implementeren van de prestatie-indicatoren op gebied van sport en bewegen.

Kennis verspreiden
In 2017:
- zijn er 2 kennisbijeenkomsten georganiseerd voor de instellingen.
- is er 4 keer een werkgroepvergadering georganiseerd in samenwerking met de WVBS. Tijdens iedere vergadering komt een inhoudelijk onderwerp aan de orde, zoals bij- en nascholingsactiviteit voor de revalidatieartsen.

In oktober 2017 is een wetenschappelijk congres over het programma Revalidatie, Sport en Bewegen georganiseerd met 80 deelnemers, waar de resultaten van het wetenschappelijk programma ReSpAct zijn gepresenteerd in nauwe samenwerking met de onderzoeksgroep ReSpAct. Aansluitend was de promotie van onderzoeker Dr. Femke Hoekstra op de ReSpAct studie.

Samen met de onderzoeksgroep ReSpAct en Kenniscentrum Sport zijn de onderzoeksresultaten van het wetenschappelijk programma ReSpAct verspreid.

2.4 Sport

Special Heroes Nederland heeft van het Ministerie van VWS de opdracht gekregen om het sportvervoer te organiseren, en kent de uitgifte van kilometers toe op basis van gestelde criteria. Transvision is de vervoersregisseur die het sportvervoer uitvoert.
De huidige regeling is bestemd voor teamsporters met een ernstige lichamelijke beperking, zodat zij kunnen trainen en aan competities kunnen deelnemen.
In samenwerking met het Ministerie van VWS en Kenniscentrum Sport heeft Special Heroes Nederland in 2017 een evaluatie van de regeling uitgevoerd en een analyse gemaakt van gebruikers, potentiële doelgroepen, bestaande regelingen, en een aantal aanbevelingen.

Conclusies evaluatie:
Uit de analyse van het gebruik van de regeling in de periode 2013-2016 blijkt:
- In de periode 2013-2016 zijn in totaal 1.000 aanvragen ingediend.
- 855 sporters hebben gebruik gemaakt van de regeling.
- 146 aanvragen zijn afgewezen.
- Circa 60 procent van het gebruik is voor deelname aan trainingen, circa 40 procent is voor deelname aan competitie.
- 93 procent van de gebruikers beoefent breedtesport, 7 procent zijn topsporters.

De huidige gebruikers zijn over het algemeen heel tevreden over de regeling. De regeling maakt het voor veel gebruikers mogelijk om te blijven sporten.
Uit de enquête onder de doelgroep mensen met een beperking die door 2.167 personen is ingevuld, blijkt dat bij twee derde van degenen die nu niet sporten en dit wel zouden willen, het vervoer een belemmering vormt. Van degenen die wel sporten is een derde (heel) ontevreden over het vervoer. Het vervoer is voor deze mensen dus een serieuze belemmering bij het sporten.

Naar schatting zijn er 624.000 mensen met een lichamelijke beperking in Nederland en 31.000 mensen met een verstandelijke beperking die wekelijks sporten. Dit zijn dus in totaal 655.000 mensen. Een heel grove inschatting laat zien dat de potentiële doelgroep van de vervoersregeling mogelijk circa zes duizend personen telt. Dit zijn teamsporters met een beperking die belemmeringen ervaren bij het vervoer.
De groep sporters en niet-sporters die problemen hebben met het vervoer bestaat mogelijk uit circa 137.000 personen. Echter in hoeverre zij daadwerkelijk belemmerd worden in het sporten door het vervoer, is niet te zeggen. Wel is bekend dat diverse persoonsgebonden factoren een rol spelen bij het al dan niet gaan sporten, en dat vervoer er daar slechts één van is.
De conclusie is dat er de afgelopen jaren meer soorten vervoersvoorzieningen zijn gekomen voor mensen met een beperking. Dit maakt het lastiger voor de doelgroep om een goed overzicht te krijgen.
Er zijn vier aanbevelingen vanuit de evaluatie:

- de huidige vervoersregeling meer samen te trekken met andere regelingen en een integrale ´faciliteitenregeling´ op te zetten. Het vervoer is niet te beschouwen als een opzichzelfstaand probleem, maar te zien in combinatie met andere 'problemen' zoals die op het terrein van inzet van hulpmiddelen en begeleiding.
- het gebruik van regiecentrales als verbindende schakel tussen de diverse vormen van vervoer en de reizigers, te stimuleren.
- daar waar nodig, regionale en lokale partijen als gemeenten, vervoersbedrijven, zorg- en onderwijsinstellingen te stimuleren en te faciliteren om aan de slag te gaan met dit vraagstuk.
- nader onderzoek doen naar de precieze persoonsgebonden problemen en behoeften van de doelgroep.

Deze aanbevelingen worden in 2018 verder opgepakt en uitgewerkt.

Uitvoering regeling in 2017

In 2017 hebben in totaal 194 deelnemers in de vervoersregeling geparticipeerd, waarvan 21 nieuwe deelnemers (stijging van 11%). Daarnaast is een 14-tal aanvragen voor deelname aan de regeling afgewezen omdat deze niet voldeden aan de gestelde criteria (aard van de beperking, geen teamsporten).

De aanvragen zijn te verdelen over de volgende takken van sport :

Tak van sport	Aantal verenigingen	Aantal deelnemers	Aantal vervoersritten	Aantal kilometers
Hockey	24	118	3.078	109.789
Dansen	14	45	1.395	28.027
Boccia	6	24	817	21.331
Tafeltennis	2	2	77	1.421
Basketbal	2	2	32	211
Handbal	1	1	17	618
Darten	1	2	0	0
TOTALEN	50	194	5.416	161.397

2.5 Overheid

In het kader van de programma's wordt met ca. 200 gemeenten nauw samengewerkt. Met name op het gebied van de inzet van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoaches, organisatie van clinics, events en themabijeenkomsten.

Voor een verder verankering en ontwikkeling is het van groot belang dat deze samenwerkingen worden onderhouden c.q. uitgebreid (met betrekking tot cultuur, gezondheid, P.A.-programma). Enerzijds valt te constateren dat steeds meer lokaal georganiseerd en gefinancierd wordt, anderzijds staat de financiering van lokale overheden ook onder druk.

In 2017 heeft Special Heroes Nederland de samenwerking met gemeenten verder versterkt en uitgebreid naar 122 gemeenten.

3. LANDELIJKE SAMENWERKINGEN

Special Heroes Nederland wil samen met partners haar ambities en doelen realiseren, en de programma's verder brengen (in kwaliteit en kwantiteit).
De ontvlechting van Stichting Onbeperkt Sportief eind 2015 heeft niet betekend dat alle bestaande samenwerkingen vanzelfsprekend zijn, noch dat ze beëindigd zijn.

In 2016 zijn veel samenwerkingen opnieuw bekeken en vormgegeven met:
Kenniscentrum Sport, LKCA, NOC*NSF/Grenzeloos actief, PO-Raad, Revalidatie Nederland, VNG/VSG, onderwijsinstellingen(HBO/MBO) in Oost-Nederland.
Daarnaast is de samenwerking met provincies (3), fondsen (5) en bedrijven (2) geïntensiveerd en/of uitgebreid.

Voor 2017 is deze lijn doorgezet naar:

- Acht nieuwe onderwijsinstellingen in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland om op die manier de lokale teams meer vorm en inhoud te kunnen geven en het aantal teams te verhogen.
- De VriendenLoterij (Art Heroes) en het ministerie van SZW (sport en cultuur voor kinderen die in armoede leven). Met de Rabobank Foundation wordt de samenwerking in 2018 gecontinueerd met betrekking tot het ontwikkelen en implementeren van nieuwe P.A.-modules.
- Gezonde School en een aantal eigenaren van interventies op het gebied van voeding.
- Supplier Helly Hansen.

4. PERSONEEL EN ORGANISATIE

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in relatie tot de doelstellingen van de stichting. Eind 2016 bestond de Raad van Toezicht uit drie leden, met daarbij de wens om, vanuit de koers van het strategisch plan wat in 2016 is opgesteld, de Raad van Toezicht uit te breiden naar vijf leden. Uitgangspunt is dat de leden samen beschikken over de vereiste kennis, ervaring en netwerken om de doelen van beleid en strategie, de dienstverlening, de organisatie en de bedrijfsvoering in algemene zin te kunnen beoordelen en versterken. Met de komst van twee nieuwe leden in april 2018 bestaat de Raad van Toezicht uit vijf leden en zijn de volgende aandachtsgebieden vertegenwoordigd: sport, kunst en cultuur, onderwijs, zorg, revalidatie, overheid.
In 2017 is de Raad van Toezicht vijf keer bij elkaar geweest en is aandacht besteed aan concretisering van strategie en beleid, organisatie en bedrijfsvoering, de dienstverlening. Daarnaast is de rol en taakverdeling binnen de Raad van Toezicht en de Governancecode besproken en vastgesteld.

Werkorganisatie

Vanuit het transitietraject in 2015 is 7 FTE meegegaan naar de nieuwe organisatie. Dit betreft 3,79 FTE landelijk programma management en 3,21 regionale projectleiders. Eind 2016 en eind 2017 ziet de personeelsbezetting er als volgt uit:

Personeelsbezetting	Eind 2016	Eind 2017
Landelijk programma team	4,55 FTE	6,14 FTE (waarvan 0,73 FTE tijdelijk ivm zwangerschapsvervanging)
Regionale projectleiders	3,15 FTE	4,89 FTE
TOTAAL	7,65 FTE	11,03 FTE

In 2016 zijn samenwerkingsteams (regionaal) en overlegstructuren opgezet, die aansluiten op de P & C-cyclus. Deze teams zijn in 2017 verder doorontwikkeld in lokale-regionale-landelijke teams met ieder hun eigen rol en taken. Daarbij zien we een toename in lokale projecten en teams. De facilitering van landelijke naar regionale naar lokale teams heeft in 2017 een slag gemaakt op het gebied van CRM, contractbeheer en communicatie.

In 2017 is het relatiebeheersysteem verder ontwikkeld en geïmplementeerd waarin klantgegevens zijn opgeslagen, met het doel om de relatie met klanten te verbeteren, op een veilige en verantwoordelijk manier om gaan met persoonsgegevens en daarnaast is het systeem ook ondersteunend aan rapportage en verantwoording.

5. FINANCIEN

Na de ontvlechting is Special Heroes Nederland aan de slag gegaan met een nieuw businessmodel om te komen tot een brede en gedifferentieerde financieringsmix. Deze beweging was in 2012 al in gang gezet en heeft gemaakt dat de financieringsmix breed en meerjarig is. De financieringsmix voor 2017 was gepland in de volgende verhouding:

	begroot	realisatie
- Overheden (landelijk, provinciaal, lokaal)	49%	45%
- Fondsen en foundations	23%	26%
- Eigen bijdragen van scholen, instellingen en stichtingen	28%	29%

In de komende jaren wil Special Heroes Nederland haar doelen en ambities realiseren door een verdere groei van 3-5% op de onderdelen in deze financieringsmix.

Colofon

Stichting Special Heroes Nederland
Papendallaan 60 6816 VD Arnhem
T 06 10 95 47 76
info@specialheroes.nl
www.shnederland.nl

Coördinatie, redactie en opmaak jaarverslag: afdeling communicatie

Fotografie: O. Elsinga, R. Davidsz

SPORT ACCOUNTANT

STICHTING SPECIAL HEROES NEDERLAND
TE ARNHEM

Jaarrekening 2017

5 juni 2018

INHOUDSOPGAVE

		Pagina
ACCOUNTANTSRAPPORT		
1	Opdracht	2
2	Samenstellingsverklaring van de accountant	2
3	Algemeen	3
4	Resultaat	4
5	Financiële positie	5
BESTUURSVERSLAG		
1	Bestuursverslag over 2017	7
JAARREKENING		
1	Balans per 31 december 2017	11
2	Staat van baten en lasten over 2017	13
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	14
4	Toelichting op de balans per 31 december 2017	17
5	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017	22
OVERIGE GEGEVENS		
1	Ontbreken van de verklaring	27
2	Verwerking van het resultaat 2017	27
3	Toelichting bestemmingsfondsen en reserves	28

SPORT ACCOUNTANT

ACCOUNTANTSRAPPORT

SPORT ACCOUNTANT

Aan het bestuur van
Stichting Special Heroes Nederland
Papendallaan 60
6816 VD Arnhem

Kenmerk	*Behandeld door*	*Datum*
10640	CM/BS	5 juni 2018

Geachte mevrouw Mannen,

Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2017 met betrekking tot uw stichting.

1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2017 van uw stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 1.459.209 en de staat van baten en lasten sluitende met een resultaat van € -260.688, samengesteld.

2 SAMENSTELLINGSVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur

De jaarrekening van Stichting Special Heroes Nederland te Arnhem is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2017 en de staat van baten lasten over 2017 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, "Samenstellingsopdrachten". Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden hebben wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Special Heroes Nederland. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook van uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Voor een nadere toelichting op aard en reikwijdte van een samenstellingsopdracht en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/uitleg-samenstellingsverklaring.

3 ALGEMEEN

3.1 Voorstel resultaatbestemming 2017

De staat van baten en lasten over het boekjaar 2017 sluit met een negatief saldo ad € 260.688. Het saldo van de baten en lasten over 2016 bedroeg € 29.156 negatief.

Het voorstel om het resultaat ad € 260.688 negatief te bestemmen is als volgt. Er wordt € 185.632 onttrokken uit de bestemmingsfondsen, €65.182 uit de egalisatiereserve en €17.321 uit de bestemmingsreserves. Het resterende bedrag ad € 7.447 wordt toegevoegd aan de overige reserves.

De voorgestelde resultaatbestemming is opgenomen onder de overige gegevens van het financieel verslag.

3.2 Verwerking van het resultaat 2016

Het resultaat ad € 29.156 negatief is als volgt bestemd. Er is een onttrekking ad €31.446 gedaan uit de bestemmingsfondsen en het resterende bedrag ad €2.290 is toegevoegd aan de overige reserves.

4 RESULTAAT

4.1 Vergelijkend overzicht

De staat van baten en lasten over het boekjaar 2017 sluit met een negatief saldo ad € 260.688. Het saldo van de baten en lasten over 2016 bedroeg € 29.156 negatief.
De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	2017		2016	
	€	%	€	%
Baten				
Subsidiebaten VWS	427.833	100,0	413.841	100,0
Baten Onderwijs	1.069.377	250,0	758.545	183,3
Baten Revalidatie	104.351	24,4	136.704	33,0
Overige baten	5.282	1,2	13.201	3,2
Som der baten	1.606.843	375,6	1.322.291	319,5
Besteed aan de doelstellingen				
Onderwijs	1.125.665	263,1	861.532	208,2
Revalidatie	218.873	51,2	70.613	17,1
Sport	422.508	98,7	413.716	99,9
Zorg	4.096	1,0	-	-
Kennismanagement & Overheid	95.965	22,4	-	-
	1.867.107	436,4	1.345.861	325,2
	-260.264	-60,8	-23.570	-5,7
Lasten				
Personeelslasten	14.334	3,4	14.925	3,6
Afschrijvingen materiële vaste activa	4.595	1,1	4.819	1,2
Overige bedrijfslasten	-17.296	-4,0	-7.456	-1,8
Som der lasten	1.633	0,5	12.288	3,0
Resultaat	-261.897	-61,3	-35.858	-8,7
Financiële baten en lasten	1.209	0,3	6.702	1,6
Saldo	-260.688	-61,0	-29.156	-7,1

5 FINANCIËLE POSITIE

Uit de balans is de volgende financieringsstructuur af te leiden:

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Beschikbaar op lange termijn:				
Kapitaal	1.257.436		1.518.124	
Voorzieningen	5.101		3.396	
		1.262.537		1.521.520
Waarvan vastgelegd op lange termijn:				
Materiële vaste activa		2.084		5.542
Werkkapitaal		1.260.453		1.515.978
Dit bedrag is als volgt aangewend:				
Vorderingen	196.458		314.662	
Liquide middelen	1.260.667		1.563.946	
		1.457.125		1.878.608
Af: kortlopende schulden		196.672		362.630
Werkkapitaal		1.260.453		1.515.978

Ik vertrouw erop hiermee aan uw opdracht te hebben voldaan. Tot het geven van een nadere toelichting ben ik steeds gaarne bereid.

Hoogachtend,

S.W.J. Stolwijk RA

SPORT ACCOUNTANT

FINANCIEEL VERSLAG

BESTUURSVERSLAG OVER 2017

Algemeen

Stichtingenregister

De stichting is statutair opgericht op 6 februari 2009 en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel voor Midden-Nederland onder nummer 30254144.
Op 30 september 2010 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden. De stichting heeft vanaf dat moment een Raad van Toezicht in plaats van een bestuur.
In 2013 heeft er een naamswijziging plaatsgevonden, waarbij de statutaire naam Stichting Gehandicaptensport Nederland gewijzigd is in Stichting Onbeperkt Sportief.
Op 21 maart 2016 heeft een statutenwijziging en een naamswijziging plaatsgevonden. De stichting heeft vanaf dat moment een bestuur in plaats van een Raad van Toezicht. Daarnaast is de statutaire naam Stichting Onbeperkt Sportief gewijzigd in Stichting Special Heroes Nederland.
Op 28 december 2016 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden. De stichting heeft vanaf dat moment een Raad van Toezicht in plaats van een bestuur.

Samenstelling Raad van Toezicht en directie per balansdatum 31 december 2016:

Raad van Toezicht
De heer H.G.T. van Geffen (voorzitter), mevrouw M. Smit, de heer E. Lenselink, mevrouw A.M. Woltjer en de heer N.M.J.G. Lebens.

Directie
Mevrouw E. Mannen is in 2017 directeur-bestuurder.

Doelstellingen en activiteiten

De stichting heeft ten doel het stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl voor mensen met een beperking.
De stichting tracht dit te bereiken door het waar nodig behartigen van belangen van mensen met een beperking, die actief (willen) zijn en het ondersteunen van deze mensen; het vergroten van de kwaliteit en de kwantiteit van het gezondheids- en activiteiten aanbod voor mensen met een beperking; het bevorderen van de bekendheid en betekenis van een gezonde en actieve leefstijl voor en door mensen met een beperking; het stimuleren dat onderzoek plaatsvindt en het monitoren waar nodig van ontwikkelingen daarin; het bewerkstelligen van samenwerking tussen en met beleidsorganisaties op het gebied van gezonde en actieve leefstijl voor mensen met een beperking, aanbieders en andere marktpartijen;het verwerven van subsidies, fondsen en sponsors en het organiseren van acties die daaraan bijdragen; en het organiseren van diensten voor aanverwante organisaties; alles in de ruimste zin des woords.

Missie, visie en beleid

Missie
De stichting stimuleert dat meer mensen met een beperking participeren in sport/bewegen en cultuur

Visie
De visie van de stichting is dat mensen met een beperking dezelfde rechten en gelijke kansen hebben als ieder mens en het geen betoog hoeft dat de kwaliteit van leven aantoonbaar wordt verbeterd door structureel actief te zijn (in sport/bewegen en/of cultuur) en een kader
biedt voor intersectorale samenwerking.

Ambitie
Het is de ambitie van de stichting om de structurele participatie van mensen met een beperking die deelnemen aan de programma's te laten stijgen met 12 - 16%

Werkwijze
De stichting realiseert deze ambitie door het implementeren van programma's in Nederland waarbinnen zij een verdere (organisatorische) integratie en gerichte toeleiding vergroot vanuit speciaal onderwijs, zorg, revalidatie in (anders) georganiseerd verband, zodanig dat het aantal mogelijkheden om actief te zijn met sport en cultuur en/of de kwaliteit verbetert en dat het (minimaal) aansluit bij de vraag die mensen met een beperking hebben.
De stichting is aanjager van de implementatie die een cyclus kent van het verkennen van de vraag in de sectoren onderwijs/zorg/revalidatie, het vertalen van de vraag naar en het uitvoeren van programma's, het verbinden van deze partijen in deze implementatie en het duurzaam verankeren van programma's.

Activiteiten
Naast de reguliere werkzaamheden voortkomend uit de uitvoering van het jaarplan, heeft begin 2017 de afronding plaatsgevonden van de ontvlechting van Stichting Onbeperkt Sportief (Kenniscentrum Sport en Special Olympics) wat op 1 januari 2016 is ingegaan. Alle in 2015 gemaakte afspraken met Kenniscentrum Sport en Special Olympics Nederland zijn nageleefd in 2016, de vaststelling van de algemene instellingssubsidie heeft het Ministerie van VWS in maart 2017 vastgesteld en daarmee is de afrekening met Kenniscentrum Sport ook afgerond.
De stichting is sinds januari 2016 gehuisvestigd in Arnhem.
Als programma implementatie organisatie zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt met tal van organisaties binnen het domein van van vrije tijd (sport en cultuur) en gezondheid. In 2018 worden deze samenwerkingsafspraken naar verwachting verder uitgebreid.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

In 2017 zijn drie meerjarensubsidies afgerond. Daarvan zijn er twee in 2017 ook vastgesteld. De laatste aanvraag tot vaststelling is eind 2017 ingediend. Eind april 2018 zijn hierover door de subsidiegever aanvullende vragen gesteld, waardoor deze vaststelling nog niet heeft plaatsgevonden.

Overig

Directiesalaris

De directie is in loondienst van Stichting Special Heroes Nederland.
De specificatie van de directiesalarissen zijn in onderstaande tabel weergegeven. In 2017 bestond de directie uit 1 fte (2016: 1 fte). Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties aan de directieleden verstrekt. De Raad van Toezicht is onbezoldigd.

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing verklaard op instellingen in de gehele publieke en semipublieke sector. Stichting Special Heroes Nederland wordt gezien als semipublieke organisatie omdat meer dan 30% van de inkomsten bestaat uit subsidies van de rijksoverheid.
De wet is gericht op de beloning van topfunctionarissen, dat wil zeggen personen die leiding geven aan de gehele organisatie.
Hieronder worden in het geval van Stichting Special Heroes Nederland verstaan de directeur (Raad van Bestuur) en de leden van de Raad van Toezicht.

Functionaris	E. Mannen, directeur
Deeltijdfactor	1,0
Duur van het dienstverband	1 januari tot 31 december
Totaal beloning	83.057
Bruto onkostenvergoeding	0
Pensioenbijdrage werkgever	8.513
Totaal bezoldiging in kader WNT	91.570

Het maximum voor deze functie was in 2017 € 180.000.

De Raad van Toezicht heeft in 2017 geen bezoldigingen ontvangen; de leden zijn: De heer H.G.T. van Geffen (voorzitter), mevrouw drs. M. Smit, de heer E. Lenselink, mevrouw A.M. Woltjer en de heer N.M.J.G. Lebens

Er is in 2017 geen sprake van ontslagvergoedingen voor topfunctionarissen. Eveneens zijn er geen winstdelingsregelingen of andere bijzondere variabele beloningen uitbetaald die buiten de uitzondering vallen (uitzondering bij wet: jubileumuitkeringen, mobiliteitstoeslagen e.d.).

Bovenstaande WNT-gegevens werden bij het CIBG van het Ministerie van VWS aangeleverd. Deze organisatie verzamelt mede de WNT-gegevens van de publieke en semipublieke sector, met name voor de organisaties in zorg, welzijn en sport.

ANBI status

De Stichting heeft een ANBI status per 6 februari 2009.

Vennootschapsbelasting

De stichting is niet vennootschapsbelastingplichtig.

SPORT ACCOUNTANT

JAARREKENING

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017

		31 december 2017		31 december 2016	
		€	€	€	€
ACTIVA					
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa	(1)		2.084		5.542
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorderingen	(2)	196.458		314.662	
Liquide middelen	(3)	1.260.667		1.563.946	
			1.457.125		1.878.608
TOTAAL ACTIVA			1.459.209		1.884.150

		31 december 2017		31 december 2016	
		€	€	€	€
PASSIVA					
RESERVES EN FONDSEN	(4)				
Overige reserves		222.650		215.203	
Egalisatiereserves		45.402		110.584	
Bestemmingsreserves		307.496		324.817	
Bestemmingsfondsen		681.888		867.520	
			1.257.436		1.518.124
VOORZIENINGEN	(5)		5.101		3.396
KORTLOPENDE SCHULDEN	(6)				
Vooruitontvangen op onderhanden werk		-		115.975	
Crediteuren		96.868		113.458	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		37.519		27.321	
		62.285		105.876	
			196.672		362.630
TOTAAL PASSIVA			1.459.209		1.884.150

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

		Realisatie 2017	Realisatie 2016
		€	€
Baten			
Subsidiebaten VWS	(7)	427.833	413.841
Baten Onderwijs	(8)	1.069.377	758.545
Baten Revalidatie	(9)	104.351	136.704
Overige baten	(10)	5.282	13.201
Som der baten		1.606.843	1.322.291
Lasten			
Besteed aan de doelstellingen			
Onderwijs	(11)	1.125.665	861.532
Revalidatie	(12)	218.873	70.613
Sport	(13)	422.508	413.716
Zorg	(14)	4.096	-
Kennismanagement & Overheid	(15)	95.965	-
		1.867.107	1.345.861
Kosten van beheer en administratie			
Personeelslasten	(16)	14.334	14.925
Afschrijvingen	(17)	4.595	4.819
Overige bedrijfslasten	(18)	-17.296	-7.456
		1.633	12.288
Saldo voor financiële baten en lasten		1.868.740	1.358.149
Financiële baten en lasten	(19)	-1.209	-6.702
Saldo		-260.688	-29.156
Resultaatbestemming			
Overige reserves		7.447	2.290
Egalisatiereserves		-65.182	-
Bestemmingsreserves		-17.321	-
Bestemmingsfondsen		-185.632	-31.446
		-260.688	-29.156

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Special Heroes Nederland, statutair gevestigd te Arnhem, bestaan voornamelijk uit het ontwikkelen en stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl t.b.v. mensen met een beperking; het geven van voorlichting daarover en het promoten daarvan, het behartigen van de belangen alsmede het functioneren als adviescentrum i.v.m. gezonde en actieve leefstijl t.b.v. mensen met een beperking.

Vestigingsadres

Stichting Special Heroes Nederland (geregistreerd onder KvK-nummer 30254144) is feitelijk gevestigd op Papendallaan 60 te Arnhem.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties-zonder-winststreven (RJKC1) zijn toegepast.
Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen c.q. nominale waarden.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves die door de Raad van Toezicht zijn ingesteld en waarvoor door de Raad van Toezicht een specifiek bestedingsdoel is toegekend. Het bestuur heeft de bevoegdheid om middels besluitvorming de bestemmingsreserves op te heffen.

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen zijn gevormd uit bijdragen die door derden zijn verstrekt. Aan dit deel van het vermogen zijn derhalve door derden beperkingen aangebracht in de bestemming. Deze derden kunnen ook de beperkingen opheffen. De directie is van mening dat de verkregen middelen overeenkomstig de subsidievoorwaarden volledig zullen worden besteed en dat er geen aanleiding is om te veronderstellen dat er sprake zal zijn van een terugbetalingsverplichting.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.
Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de op het verslagjaar betrekking hebbende baten en lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.
Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Baten

Het exploitatiesaldo (saldo staat van baten en lasten) wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Subsidies en bijdragen

Subsidies worden berekend volgens de geldende subsidieregelingen. De volgende subsidievoorwaarden van VWS zijn van toepassing:
- de Kaderwet VWS-subsidies.
- de Subsidieregeling VWS-subsidies.

De subsidies van het Ministerie van VWS zijn als baten verantwoord.

Donaties, giften e.d.

Donaties, giften e.d. worden, in het algemeen, in het jaar waarin ze worden ontvangen verantwoord.

Lasten algemeen

De personeelskosten en andere kosten worden toegerekend aan de bestedingen in het kader van de doelstelling, de kosten van werving van baten aan de beheerkosten.

Bestedingen doelstellingen

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voorzover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de immateriële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de verkrijgingsprijs respectievelijk de lasten van onderzoek en ontwikkeling.
De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen, boekwinsten echter alleen voorzover de boekwinsten niet in mindering zijn gebracht op vervangende investeringen.
Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekeninghoudend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet aftrekbare lasten.

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
1. Materiële vaste activa		
Automatisering	2.084	5.542

	Kantoor-inventaris	Automa-tisering	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2017			
Aanschaffingswaarde	3.750	51.249	54.999
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-3.750	-45.707	-49.457
	-	5.542	5.542
Mutaties			
Investeringen	-	1.137	1.137
Afschrijvingen	-	-4.595	-4.595
	-	-3.458	-3.458
Boekwaarde per 31 december 2017			
Aanschaffingswaarde	3.750	52.386	56.136
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-3.750	-50.302	-54.052
	-	2.084	2.084

Afschrijvingspercentages

Kantoorinventaris	33,3
Automatisering	25

2. Vorderingen

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Debiteuren		
Debiteuren conform de openstaande postenlijst per 31 december	153.749	291.290

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Overige vorderingen en overlopende activa		
Waarborgsommen	750	750
Nog te factureren omzet	40.750	1.500
Huur	-	4.604
Rente	1.209	6.673
Autokosten	-	2.606
Contributies en abonnementen	-	463
Transvision donatie 2016	-	3.406
Leaseplan	-	3.370
	42.709	23.372

3. Liquide middelen

Rabobank zakelijke rekening, NL90 RABO 0326 1238 81	230.510	153.789
Rabobank Doelreserveren, NL98 RABO 3113 1063 97	1.030.000	1.410.000
ING Bank N.V.	157	157
	1.260.667	1.563.946

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De per 31 december 2017 aanwezige liquide middelen staan de onderneming ter vrije beschikking.

PASSIVA

4. Eigen vermogen

	2017	2016
	€	€
Overige reserves		
Stand per 1 januari	215.203	174.514
Dotatie	-	140.000
	215.203	314.514
Onttrekking	-	-101.601
Resultaatbestemming	7.447	2.290
Stand per 31 december	222.650	215.203
Egalisatiereserves		
Stand per 1 januari	110.584	110.388
Dotatie	-	196
	110.584	110.584
Resultaatbestemming	-65.182	-
Stand per 31 december	45.402	110.584

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserves Frictie & Verhuiskosten fusie	305.142	321.149
Bestemmingsreserves	2.354	3.668
	307.496	324.817

	2017	2016
	€	€
Bestemmingsreserves Frictie & Verhuiskosten fusie		
Stand per 1 januari	321.149	541.029
	321.149	541.029
Onttrekkingen	-	-219.880
Resultaatbestemming	-16.007	-
Stand per 31 december	305.142	321.149

	2017	2016
	€	€
Bestemmingsreserves		
Stand per 1 januari	3.668	76.926
	3.668	76.926
Onttrekking	-	-73.258
Resultaatbestemming	-1.314	-
Stand per 31 december	2.354	3.668

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Bestemmingsfondsen		
Bestemmingsfondsen	681.888	867.520

Bestemmingsfondsen		
Stand per 1 januari	867.520	898.966
Resultaatbestemming	-185.632	-31.446
Stand per 31 december	681.888	867.520

Zie voor de mutatieoverzichten en toelichtingen van de afzonderlijke bestemmingsfondsen de bijgevoegde bijlage.

5. Voorzieningen

	2017	2016
	€	€
Voorziening jubilea		
Stand per 1 januari	3.396	8.595
Dotatie	1.705	3.396
Onttrekking	-	-8.595
Stand per 31 december	5.101	3.396

6. Kortlopende schulden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Vooruitontvangen op onderhanden werk		
Vooruitontvangen subsidies	-	115.975
	-	115.975

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren conform de openstaande postenlijst per 31 december	96.868	113.458
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	9.402	7.732
Loonheffing	25.340	18.495
Pensioenen	2.777	1.094
	37.519	27.321
Omzetbelasting		
Omzetbelasting	9.402	7.732
Loonheffing		
Loonheffing laatste periode	25.340	18.495
Pensioenpremies		
Pensioenen laatste periode	2.777	1.094
Overige schulden en overlopende passiva		
Vakantiegeldreserve	21.308	17.572
Vakantiedagenreserve	8.924	7.216
Accountantskosten	5.106	5.106
Huisvestingskosten	756	1.524
Reis- en verblijfskosten	-	2.496
Reparatie- en onderhoudskosten	-	400
Trainingskosten	-	2.174
Salarisadministratie	-	2.506
Kosten docenten	-	17.522
Transvision december boekjaar	-	30.454
Overige algemene kosten	-	30
Terug te betalen inzake VWS	26.191	18.876
	62.285	105.876

5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

	Realisatie 2017	Realisatie 2016
	€	€
7. Subsidiebaten VWS		
Vervoersregeling	427.833	413.841

Volgens artikel 34 van de Subsidieregeling VWS-subsidies mag de egalisatiereserve niet hoger zijn dan 10% van de toegekende instellingssubsidie inzake de Vervoersregeling. Het aan VWS te restitueren bedrag is onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

8. Baten Onderwijs		
Onderwijs Kunst & Cultuur	115.752	145.500
Onderwijs Cl. 1-2 NO NL Menzis	151.972	97.761
Onderwijs Cl. 1-4 Rabo Foundation	131.500	123.000
Onderwijs Cl. 2&4 VWS	-	81
Onderwijs NB PRO/SBO	26.738	125.767
Onderwijs Cl. 4 Limburg MZO & GLD	133.775	3.200
Onderwijs Cl. 1-4 Gemeenten	615	15.086
Onderwijs Overig	4.343	4.603
Onderwijs Cl. 4 REC	259.049	173.637
Onderwijs Lidmaatschap	138.115	69.910
Onderwijs SZW	33.332	-
Onderwijs FNO	74.186	-
	1.069.377	758.545
9. Baten Revalidatie		
Revalidatie Prov. Gelderland	35.450	69.200
Revalidatie FNO	22.406	44.811
Revalidatie Shop	38.627	11.718
Revalidatie MI Lijn	7.025	10.975
Revalidatie inkomsten Scholing en Materialen	843	-
	104.351	136.704
10. Overige baten		
Donaties en giften	-	3.406
Monitoring	2.500	9.775
Zorg shop	2.782	20
	5.282	13.201

Besteed aan de doelstellingen

	Realisatie 2017	Realisatie 2016
	€	€
11. Onderwijs		
Onderwijs Kunst & Cultuur	112.658	16.517
Onderwijs Cl. 1-2 NO NL Menzis	212.381	30.347
Onderwijs Cl. 1-4 Rabo Foundation	159.322	200.986
Onderwijs FON & NB PRO/SBO	101.776	46.997
Onderwijs Cl. 4 Limburg MZO & GLD	235.511	349.533
Onderwijs Cl. 1-4 Gemeenten	20.825	10.056
Onderwijs Overig	11.499	479
Onderwijs Cl. 4 REC	196.234	165.550
Onderwijs Lidmaatschap	75.459	41.067
	1.125.665	861.532
12. Revalidatie		
Revalidatie VWS	-	-117
Revalidatie Prov. Gelderland	119.315	19.292
Revalidatie Innovatie	4.424	722
Revalidatie FNO	54.131	4.251
Revalidatie Shop	34.851	33.130
Revalidatie MI Lijn	6.152	13.335
	218.873	70.613
13. Sport		
Sport Vervoersregeling	422.508	413.841
Sport Special Olympics	-	-125
	422.508	413.716
14. Zorg		
VG	660	-
Provincie Gelderland	3.436	-
	4.096	-
15. Kennismanagement & Overheid		
Kennismanagement	95.965	-
16. Personeelslasten		
Lonen en salarissen	475.494	402.353
Sociale lasten	82.789	62.896
Pensioenlasten	44.394	33.751
Overige personeelslasten	-588.343	-484.075
	14.334	14.925

Personeelsleden

Bij de Stichting werken eind 2016 12 medewerkers en het aantal fte bedraagt eind 2016: 7,65 FTE
Eind 2017 werken 17 medewerkers voor de stichting en bedraagt het aantal FTE eind 2017: 11,03 FTE

17. Afschrijvingen

	Realisatie 2017	Realisatie 2016
	€	€
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Automatisering	4.595	4.819
	4.595	4.819

18. Overige bedrijfslasten

Huisvestingslasten	21.530	26.502
Kantoorlasten	27.655	39.554
Representatie en promotiekosten	46.659	30.655
Algemene lasten	-113.140	-104.167
	-17.296	-7.456
Huisvestingslasten		
Huur	21.500	21.441
Servicekosten	-	2.966
Schoonmaakkosten	-	1.979
Aanschaffingen kleine activa	30	86
Overige huisvestingslasten	-	30
	21.530	26.502
Kantoorlasten		
Kantoorbenodigdheden	287	479
Automatiseringslasten	20.422	16.029
Telefoon, fax en internetkosten	2.707	13.415
Porti	927	3.669
Contributies en abonnementen	1.742	480
Kopieerlasten	1.570	5.482
	27.655	39.554
Representatie en promotiekosten		
Representatielasten	812	941
Vergaderkosten	535	323
Verblijfkosten	45.312	29.391
	46.659	30.655
Algemene lasten		
Accountantslasten	8.320	9.007
Administratiekosten	37.177	33.953
Advieskosten	-	658
Verzekeringen	5.424	5.579
Bankkosten	123	237
Overige kleine aanschaffingen	-	520
Overige algemene lasten	64	181
Doorberekende algemene lasten	-61.983	-70.128
Doorberekende overhead	-102.265	-84.174
	-113.140	-104.167

	Realisatie 2017	Realisatie 2016
	€	€
19. Financiële baten en lasten		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.209	6.702
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rente bank	1.209	6.702

SPORT ACCOUNTANT

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

1 Accountantscontrole

Aangezien de stichting valt binnen de door de wet, in artikel 2:396 lid 1 BW gestelde grenzen, is de vennootschap vrijgesteld van accountantscontrole. Om deze reden is aan de jaarrekening geen controleverklaring toegevoegd.

2 Verwerking van het resultaat 2017

De staat van baten en lasten over het boekjaar 2017 sluit met een negatief saldo ad € 260.688.

Het voorstel om het resultaat ad € 260.688 negatief te bestemmen is als volgt. Er wordt € 185.632 onttrokken uit de bestemmingsfondsen, €65.182 uit de egalisatiereserve en €17.321 uit de bestemmingsreserves. Het resterende bedrag ad € 7.447 wordt toegevoegd aan de overige reserves.